

**НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ
КОМПОНЕНТ 1: ОБРАЗОВАНИЕ И УМЕНИЯ**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

**за получаване на средства за изпълнение на инвестиции от крайни
получатели по Механизма за възстановяване и устойчивост**

по процедура чрез подбор

BG-RRP-1.007 „МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА“

Съдържание

1. Наименование на инвестицията:	3
2. Наименование на процедурата:	3
3. Измерения по кодове:	3
4. Териториален обхват:	3
5. Цели на предоставяната подкрепа по процедурата и очаквани резултати:	3
6. Индикатори:	7
7. Общ размер/бюджет (в лева) и вид на процедурата:	8
8. Минимален и максимален размер на предложение за изпълнение на инвестиция (в лева) по процедурата:	9
9. Съфинансиране от страна на крайния получател (ако е приложимо):	10
10. Допустими крайни получатели:	10
10.1. Критерии за допустимост:	10
10.2. Недопустими крайни получатели:	13
11. Дейности, допустими за финансиране:	14
12. Категории разходи:	25
13. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо):	27
14. Минимален и максимален срок за изпълнение на инвестицията (ако е приложимо):	28
15. Ред за оценяване на предложението за изпълнение на инвестиция:	28
16. Критерии и методика за оценка на предложение за изпълнение на инвестиция:	30
17. Начин на подаване на предложение за изпълнение на инвестиция:	31
18. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	33
19. Краен срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестиция:	36
20. Допълнителна информация:	36
21. Приложения към Условието за кандидатстване:	38

1. Наименование на инвестицията:

Национален план за възстановяване и устойчивост¹ (НПВУ)

Стълб „Иновативна България“

Компонент 1: ОБРАЗОВАНИЕ И УМЕНИЯ

Инвестиция 2 (С1.І2): Модернизация на образователна инфраструктура

Дейност 1: Придобиване на цялостен обновен облик на образователните институции

2. Наименование на процедурата:

„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА“

3. Измерения по кодове²:

Код по област на намеса:

026 – Обновяване на обществена инфраструктура или мерки за повишаване на енергийната ефективност на обществена структура, демонстрационни проекти и спомагателни мерки.

4. Териториален обхват:

Дейностите ще се изпълняват на територията на Република България.

5. Цели на предоставяната подкрепа по процедурата и очаквани резултати:

Осигуряването на условия за качествено образование за всички се реализира чрез комплекс от мерки, сред които и създаване на съвременна образователна среда. Инвестициите в материалната база на образователните институции и в образователната инфраструктура са от съществено значение за превръщането на образователните институции в благоприятна среда, с цел подобряване на образователните резултати и мотивацията за учене.

В България образователната среда не е еднакво развита сред училищата и има разлики между регионите. Страната изостава от страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) по отношение на инфраструктурата, която подкрепя обучението. Това съответно се отразява на качеството на образователните резултати.

¹ Национален План за възстановяване и устойчивост на Република България, април 2022 г., <https://www.nextgeneration.bg/>

² Съгласно Приложение VI от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост.

Процедурата е разработена в изпълнение на проект „Модернизация на образователна инфраструктура“³ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България с финансиране по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост⁴.

Процедурата съответства на Концепцията за рамка на политиката „Образователната среда в отговор на ученето: идеи и практики в образователните пространства“, изготвена от Световна Банка⁵, която се **основава на анализ⁶ на видовете образователна среда в България и идентифицираните потребности, свързани с развитието на образователната среда**: Според PISA 2018 г., 1 от 3 ученици в България учи в училище, в което е установена липса на физическа инфраструктура; 1 на всеки 5 ученици учи в училище с неадекватна или некачествена физическа инфраструктура. Въпреки настоящите инвестиции, качеството на образователната инфраструктура, включително директната образователна среда, остава ключов проблем за образователната система, както посочват директорите на училищата. Една трета от учениците са недоволни от наличната образователна среда. Поради това е налице силна необходимост от по-нататъшно изследване на възприятията на потребителите и търсенето за образователна среда. По данни на МОН 75% от образователните институции отчитат необходимост от рехабилитация на различни структурни елементи на директната образователна среда, а 67% трябва да изградят изцяло нови класни стаи, стаи за активности, библиотеки и STEM зони. Създаването на нова приобщаваща образователна среда, която да помогне на учениците с различия в ученето, е необходимо в 31% от образователните институции. В същото време, въз основа на данните от МОН от 2020 г., едва 13% от образователните институции планират да рехабилитират съществуващи учебни зони за деца със специални образователни потребности (СОП). Оценката на нуждите, предоставена от данните на МОН за 2020 г., предполага, че образователните институции са силно повлияни в своите действия за развитие на образователната среда от набора от възможности за

³ Предстои да бъде обявена отделна процедура „Училищна STEM среда“, която ще финансира изграждането на STEM среда **във всички държавни и общински училища** на територията на страната (СМР+оборудване). В рамките на Компонент 1 и Компонент 2 на настоящата процедура са предвидени СМР дейности за изграждане/надграждане на STEM среда с цел избягване на повторни инвестиции за СМР в училища, които бъдат одобрени за финансиране за цялостно обновяване на облика на сградата по настоящата процедура (дейности за основен ремонт/ реконструкция/ пристрояване/ надстрояване), т.е. в тези училища се очаква да бъде създадена необходимата инфраструктура за STEM среда като част от цялостната модернизация на сградата. Училищата, финансирани по настоящата процедура, ще имат възможност за подкрепа за оборудване в рамките на предстоящата процедура „Училищна STEM среда“, но не и за СМР дейности. Всички останали държавни и общински училища, които не получат финансиране по настоящата процедура, се предвижда да получат финансиране за СМР дейности и оборудване за изграждане/надграждане на STEM среда в рамките на предстоящата процедура „Училищна STEM среда“.

⁴ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/241 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост.

⁵ Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и за подкрепа при изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието 2030 г., сключено на 12 февруари 2020 г. между Международната банка за възстановяване и развитие и Министерството на образованието и науката и Изпълнителна агенция „Програма за образование“

⁶ „Оценка и препоръки по отношение на образователната среда (ОС) в предучилищните институции, училищата в България, включително училищата, предлагащи професионално образование и обучение (ПОО)“, изготвен по СТЪЛБ 2: Подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства, за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и за подкрепа при изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието 2030 г., в изпълнение на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги, сключено на 12 февруари 2020 г. <http://sf.mon.bg/?h=downloadFile&fileId=2769>

финансиране и програмите, разработени на национално ниво, и че практиките за развитие на конкретна визия и съобщаване на техните нужди са ограничени, ако не и редки.

Оборудването на училища и други образователни институции с образователна среда, стимулираща децата и учениците да придобият ключови компетентности, независимо от режима на преподаване и учене (присъствено или дистанционно), изисква ускорена реакция на политиката за създаване на смесена образователна среда. Предвид продължаващото силно въздействие на външни (свързани със здравеопазването) фактори върху функционирането на училищната образователна система и нарастващата несигурност на тяхната продължителност, осигуряването на непрекъснат и всеобхватен (включващ обучение и социализация) образователен процес става все по-нарастваща необходимост. Оптималното извличане на полза от вече съществуващите режими на преподаване и учене (присъствено, в училище и дистанционно, цифрово) в бъдещата среда след COVID-19 изисква смесване на тези модалности и оборудване на училищната образователна система със смесена образователна среда. **Рамката на политиката насърчава нов подход към пространственото оформление и ежедневното използване на образователните съоръжения чрез проектирането.** Има за цел да насърчава и гарантира активното използване на пространството, така че ученето и учителите да имат достъп до максимални пространства на образователната среда и да могат да я използват по всяко време за различни учебни или игрови дейности. Съвременните подходи са склонни да преминават от конвенционалното проектиране, което изисква много коридори/връзки и функционални стаи за всяка дейност, към отворени и многофункционални пространства. Този тип интериор на образователната среда служи като централно пространство за комуникация, игра и социализиране между възрастовите групи, спортни дейности, творческа работа и взаимодействия. в.

Процедурата е насочена към изпълнение на **препоръка 4** от Специфичните за държавата препоръки, дадени от Европейската комисия в доклада за България за 2020 г. в рамките на Европейския семестър 2020 г.: оценка на напредъка в структурните реформи, предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси и резултати от задълбочените прегледи в съответствие с Регламент (ЕС) № 1176/2011:

- да подобри пригодността за заетост чрез засилване на уменията, включително на цифровите умения;
- да повиши качеството, приложимостта на пазара на труда и приобщаващия характер на образованието и обучението, по-специално за роми и други уязвими групи.

Процедурата е в отговор на **препоръка 3** на Съвета относно Националната програма за реформи на България за 2020 г., от 20.05.2020 г., в частта ѝ „да се съсредоточат инвестиции в областта на зеления и цифровия преход, по-специално в областта на чистото и ефективно производство и използване на енергията и ресурсите, екологичната инфраструктура и устойчивия транспорт“.

Процедурата отговаря и на заложената в Националния план за възстановяване и устойчивост реформа: „Реформа на предучилищното, училищното образование и ученето през целия живот“ и зададените в нея етапи: приети изменения и допълнения в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), приемане и изменение на подзаконова нормативна уредба, модернизирана нормативна рамка в сферата на професионалното образование и обучение, Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).

Процедурата съответства на заложените мерки в Наредба № 24 от 2020 г. на министъра на образованието и науката и на министъра на здравеопазването за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, обнародвана през месец септември 2020 г. С Наредбата се въвеждат единни минимални и задължителни правила и норми, необходими за ефективно протичане на образователния процес, посредством което се цели създаването на съвременна физическа среда с интегрирани в нея образователни технологии за възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на деца и ученици. С изпълнението на изискванията и стандартите, определени в Наредбата, се гарантират безопасни и здравословни условия за образование на учениците; изграждане и функциониране на ергономична среда за тяхното образование; развитие на материалната и културната среда и околното пространство в училищата; създаване на условия за развитие на интересите и удовлетворяване на индивидуалните потребности на учениците; осигуряване на достъп на всички ученици до съоръженията и сградите на училищата.

Не на последно място, нормативната уредба на дейностите в училищното образование предвижда организация на учебния ден на едносменен режим. Това определя необходимостта от приоритетно поетапно разширяване и реконструкция на съществуващите училища, в които няма създадени условия за такава организация. Преминването към едносменен режим на обучение ще намали натиска върху образователната система в случай на пандемии като тази от COVID-19.

С изпълнението на настоящата процедура ще бъдат надградени усилията, които Министерството на образованието и науката полага за превръщането на образователните институции в модерна, безопасна и благоприятна среда, съдействаща за подобряване на образователните резултати и мотивацията за учене и за осъществяване на комплексната образователна реформа в България.

Във връзка със заложените реформи, изпълнението на процедурата ще съдейства за успешно включване и приобщаване в образователния процес и за повишаване качеството и приложимостта на образованието, за ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, осмислени през дигиталната трансформация, компетентностите, иновациите и устойчивото развитие. Нейното осъществяване ще подпомогне формирането на функционално грамотни, иновативни, социално отговорни и активни граждани, мотивирани да надграждат своите компетентности чрез учене през целия живот.

Процедурата ще съдейства за осъществяване на Националната програма за развитие България 2030, Приоритет 1 „Образование и умения“, както и ще допринесе за осъществяването на целите, заложи в приоритет 4 „Кръгова и нисковъглеродна икономика“, и приоритет „Чист въздух и биоразнообразие“.

Процедурата спомага и за изпълнението на ос 4 от Интегрирания национален план „Енергетика и климат“ – „енергийна ефективност“. Съгласно приетата на 30 май 2018 г. Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета, изменяща Директива 2010/31/ЕС държавите членки следва да разработят дългосрочна стратегия за саниране в подкрепа на санирането на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради, както обществени, така и частни, за постигане на високо енергийно ефективен и декарбонизиран сграден фонд до 2050 г., улеснявайки разходно ефективната трансформация на съществуващите сгради в сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.

Опазването на околната среда, намаляването на вредното въздействие от човешката дейност върху природата, повишаването на информираността относно устойчивото развитие са

приоритет на реформите в икономиката и обществото, включени в европейската „Зелена сделка“.

Целта на процедурата е да се създадат условия за равен достъп до образование чрез изграждане на благоприятна, включваща, иновативна, енергийно ефективна, подкрепяща и мотивираща образователна среда, която съдейства за повишаване мотивацията за учене и самоподготовка и подобряване на образователните резултати на децата и учениците.

Специфичните цели на процедурата са:

- Осигуряване на съвременна материална база, която гарантира здравословни и качествени условия за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование чрез изграждане/надграждане на сигурна, екологична, устойчива, включваща, привлекателна, здравословна и безопасна среда за обучение, възпитание и социализация на учащите за развитието на техния потенциал;
- Подкрепа за преминаването към едноменен режим на обучение в училищата, в които няма създадени условия за такава организация, и за преодоляване недостига на места в детските градини.

Процедурата допълва подкрепата за подобряване на образователната инфраструктура, предоставена по ОПРР 2014-2020 и ПРСР 2014-2020.

6. Индикатори⁷:

Индикатори, чрез които се измерва постигането на целите на процедурата:

Общи индикатори⁸:

- **Капацитет на класните стаи на нови или модернизирани детски заведения и образователни заведения** –лица;

Капацитет на класните стаи по отношение на максималния брой места в новите или модернизирани заведения за образование и грижи и образование в ранна детска възраст (ISCED 0—3) с подкрепа чрез мерки по линия на Механизма. Капацитетът на класните стаи се изчислява в съответствие с националното законодателство, но не включва учители, родители, помощен персонал или други лица, които също могат да използват съоръженията.

Показателят обхваща детски градини или училища, които са били обект на интервенция, включваща основен ремонт/реконструкция/пристрояване/надстрояване на цялата сграда, вкл. оборудване/обзавеждане, и внедряване на мерки за енергийна ефективност като не са допустими частични интервенции и/или самостоятелно внедряване на мерки за енергийна ефективност).

- **Икономии в годишното потребление на първична енергия** – MWh/година.

Попълва се в съответствие с приложения в информационната система за Механизма ИСУН 2020 Сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация.

⁷ Посочват се конкретни изисквания към индикаторите по процедурата, вкл. индикатори, които следва задължително да бъдат включени в предложенията за изпълнение на инвестиция, в случай че има такива.

⁸ Съгласно чл. 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2021/2106 на Комисията от 28 септември 2021 година за допълване на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост чрез определяне на общите показатели и подробните елементи на набора от показатели за възстановяване и устойчивост и Приложението към него.

• **Приключване на обновяването на училищата и детските градини – брой**

Индикаторът обхваща броя на училищата/детските градини, които са приключили обновяването си по настоящата процедура. Целевата стойност на индикатора във всяко предложение за изпълнение на инвестиция следва да бъде 1.

На ниво процедура следва да бъде постигнат цялостен обновен облик на минимум 57 детски градини и 59 училища.

Информационната система за Механизма ИСУН 2020 не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата. Важно!!

В предложенията за изпълнение на инвестиция следва да бъдат включени всички индикатори с положителна целева стойност, различна от 0, и базова стойност „0“.

7. Общ размер/бюджет (в лева) и вид на процедурата:

328 817 500 лева с ДДС (от тях 274 467 500 лв. са средства от МВУ и 54 350 000 лв. представляват ДДС и се финансират от държавния бюджет на Република България), разпределени по компоненти и райони на планиране, както следва:

Компонент 1 – Училища с 301 и повече ученици, които се обучават в дневна форма:

158 644 445 лева с ДДС, от които:

За Югозападен район за планиране (BG41): 26 440 741 лв. с ДДС

За Южен централен район за планиране (BG42): 26 440 741 лв. с ДДС

За Югоизточен район за планиране (BG34): 26 440 741 лв. с ДДС

За Североизточен район за планиране (BG33): 26 440 741 лв. с ДДС

За Северен централен район за планиране (BG32): 26 440 741 лв. с ДДС

За Северозападен район за планиране (BG31): 26 440 740 лв. с ДДС

Компонент 2 – Училища с между 151 и 300 ученици вкл., които се обучават в дневна форма:

79 322 222 лева с ДДС, от които:

За Югозападен район за планиране (BG41): 13 220 371 лв. с ДДС

За Южен централен район за планиране (BG42): 13 220 370 лв. с ДДС

За Югоизточен район за планиране (BG34): 13 220 370 лв. с ДДС

За Североизточен район за планиране (BG33): 13 220 370 лв. с ДДС

За Северен централен район за планиране (BG32): 13 220 370 лв. с ДДС

За Северозападен район за планиране (BG31): 13 220 371 лв. с ДДС

Компонент 3 – Детски градини с до 2 групи, в т.ч. детски градини с яслена група:

45 425 416 лева с ДДС, от които:

За Югозападен район за планиране (BG41): 7 570 902 лв. с ДДС

За Южен централен район за планиране (BG42): 7 570 902 лв. с ДДС

За Югоизточен район за планиране (BG34): 7 570 903 лв. с ДДС

За Североизточен район за планиране (BG33): 7 570 903 лв. с ДДС

За Северен централен район за планиране (BG32): 7 570 903 лв. с ДДС

За Северозападен район за планиране (BG31): 7 570 903 лв. с ДДС

Компонент 4 – Детски градини с 3 и повече групи, в т.ч. детски градини с яслени групи

45 425 417 лева с ДДС, от които:

За Югозападен район за планиране (BG41): 7 570 903 лв. с ДДС

За Южен централен район за планиране (BG42): 7 570 903 лв. с ДДС

За Югоизточен район за планиране (BG34): 7 570 903 лв. с ДДС

За Североизточен район за планиране (BG33): 7 570 903 лв. с ДДС

За Северен централен район за планиране (BG32): 7 570 903 лв. с ДДС

За Северозападен район за планиране (BG31): 7 570 902 лв. с ДДС

Структурата за наблюдение и докладване (СНД) си запазва правото да извърши преразпределение на финансовия ресурс по процедурата по райони за планиране и между компоненти, в случай че общият размер на помощта на одобрените за финансиране предложения за изпълнение на инвестиции за съответния район е по-малък от посочения по-горе бюджет за този район. В този случай неувоенният финансов ресурс по процедурата от един район на планиране/компонент може да бъде прехвърлен към друг/и район/и/компонент.

Средствата по настоящата процедура се предоставят чрез процедура за подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели, по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 1 от Постановление № 114 на Министерския съвет от 08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост (ПМС № 114/2022 г.)

ВАЖНО

При спиране на финансирането по настоящата инвестиция или по част от нея Ръководителят на структурата за наблюдение и докладване или овластено от него лице да изпълнява тези функции по отношение на настоящата процедура за предоставяне на средства ще прекрати процедура „Модернизация на образователна среда“ съгласно чл.19, ал. 3, т. 3 от ПМС № 114 от 8 юни 2022 г.

8. Минимален и максимален размер на предложение за изпълнение на инвестиция (в лева) по процедурата:

Минимален размер: Неприложимо.

Максимален размер:

Компонент 1: 4 500 000 лева с ДДС;

Компонент 2: 2 500 000 лева с ДДС;

Компонент 3: 1 000 000 лева с ДДС;

Компонент 4: 2 000 000 лева с ДДС.

Посочените по-горе максимални размери на предложенията за изпълнение на инвестиции по компонент 1, компонент 2, компонент 3 и компонент 4 представляват максималните размери на помощта, които могат да бъдат предоставени по процедурата (безвъзмездна финансова подкрепа).

9. Съфинансиране от страна на крайния получател (ако е приложимо):

Не се изисква, освен в случаите, описани по-долу.

10. Допустими крайни получатели:

10.1. Критерии за допустимост:

Компонент 1 и Компонент 2

Допустими кандидати:

- Общини за общински училища от допустимите образователни институции;
- Държавни училища към Министерството на образованието и науката от допустимите образователни институции.

Допустими образователни институции за Компонент 1:

- Общински и държавни училища по чл. 38, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 4, т. 5 и ал. 2, т. 1 от ЗПУО с 301 и повече ученици, които се обучават в дневна форма:

- начални училища (I – IV клас включително);
- основни училища (I – VII клас включително);
- обединени училища (I – X клас включително);
- средни училища (I – XII клас включително);
- профилирани гимназии.

Допустими образователни институции по компонент 1 са училища с 301 и повече ученици, обучаващи се в дневна форма, които попадат в първа или втора група на съответния вид училище (начални, основни, обединени училища/ средни училища/профилирани училища), разпределени по стратегическа значимост на институцията въз основа на класациите по видове образователни институции, извършена от Министерство на образованието и науката в съответствие с Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България.

Допустими образователни институции за Компонент 2:

- Общински и държавни училища по чл. 38, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 4, т. 5 и ал. 2, т. 1 от ЗПУО с между 151 и 300 ученици вкл., които се обучават в дневна форма:

- начални училища (I – IV клас включително);
- основни училища (I – VII клас включително);
- обединени училища (I – X клас включително);
- средни училища (I – XII клас включително);
- профилирани гимназии.

Допустими образователни институции по компонент 2 са училищата, в които се обучават между 151 и 300 ученици вкл., в дневна форма, независимо в коя от петте групи на

съответния вид училище (начални, основни, обединени училища/средни училища/профилирани училища) са разпределени по стратегическа значимост на институцията въз основа на класациите по видове образователни институции, извършена от Министерство на образованието и науката в съответствие с Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България.

Недопустими образователни институции по Компонент 1 и Компонент 2 са училищата по чл. 38, ал. 2, т. 2, чл. 39, ал. 2 и чл. 40 и чл. 43 от ЗПУО, вкл. училища по чл. 38, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 4, т. 5 и ал. 2, т. 1 от ЗПУО с 300 и по-малко ученици, които се обучават в дневна форма за компонент 1 и със 150 и по-малко ученици, които се обучават в дневна форма за компонент 2.

Компонент 3 и Компонент 4

Допустими кандидати: Общини за общински детски градини.

Допустими образователни институции за Компонент 3: Общински детски градини съгласно чл. 35, ал. 1 от ЗПУО с до 2 групи, в т.ч. детски градини с яслена група.

Допустими образователни институции по компонент 3 са детски градини с до 2 групи, в т.ч. детски градини с яслена група, които попадат в първа група на детски градини, разпределени по стратегическа значимост на институцията въз основа на класациите по видове образователни институции, извършена от Министерство на образованието и науката в съответствие с Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България.

Допустими образователни институции за Компонент 4: Общински детски градини съгласно чл. 35, ал. 1 от ЗПУО с 3 и повече групи, в т.ч. детски градини с яслени групи.

Допустими образователни институции по компонент 4 са детски градини с 3 и повече групи, в т.ч. детски градини с яслени групи, които попадат в първа група на детски градини, разпределени по стратегическа значимост на институцията въз основа на класациите по видове образователни институции, извършена от Министерство на образованието и науката в съответствие с Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България.

Броят на учениците в училищата и децата в детските градини, както и броят на групите в детските градини се определя и изчислява по данни само за учебната 2021/2022 г., като информацията се проверява от СНД съобразно получената по служебен път от Центъра за информационно осигуряване на образованието.

Списъците с видовете образователни институции, разпределени по район за планиране за целите на настоящата процедура, са ***Приложение VII към Условиата за кандидатстване.***

Методологията за групиране на институциите по видове и по райони на планиране е описана в ***Приложение VIIа към Условиата за кандидатстване.***

Всяко предложение за изпълнение на инвестиция следва да включва дейности **само по един от четирите компонента** на процедурата.

Всяко предложение за изпълнение на инвестиция следва да включва като обект на интервенция **само 1 образователна институция по съответния компонент** на процедурата.

Допускат се интервенции в повече от една сграда на един и същ обект на интервенция (училище/детска градина). В случай на детска градина с филиал/и, в предложението за изпълнение на инвестиция следва да е включена само централа на детската градина или само 1 филиал.

В случай, че една и съща сграда се ползва от 2 общински или 2 държавни образователни институции, се подава само едно предложение за изпълнение на инвестиция.

Кандидат – Община може да подаде повече от едно предложение за изпълнение на инвестиция по всеки компонент, когато предложенията са за различни общински образователни институции.

Кандидат – Държавно училище може да подаде само 1 предложение за изпълнение на инвестиция по компонент 1 или по компонент 2.

ВАЖНО! Съгласно Указанията на СНД за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (*Приложение IX към Условиата за кандидатстване*) в секция 10. Е-Декларации в електронния Формуляр за кандидатстване, в поле „Образователна институция, обект на интервенция по предложението за изпълнение на инвестиция“, кандидатът **задължително** трябва да избере компонента, по който подава своето предложение за изпълнение на инвестиция.

Планираните дейности в предложенията за изпълнение на инвестиция трябва да бъдат обосновани от кандидата на базата на конкретни идентифицирани нужди и цели. Дейностите за пристрояване/надстройка в предложенията за изпълнение на инвестиция по компонент 1 и компонент 2 трябва да бъдат обосновани от гледна точка на преминаването на учебния ден на едносменен режим, в секция 9. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Преминаване на едносменен режим“ на Формуляра за кандидатстване.

Недопустими за финансиране са училища и детски градини, за които е осъществяван основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, пристрояване, надстройка с финансиране от общински бюджет, националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма през последните 5 години преди крайния срок за кандидатстване по настоящата процедура или до предоставяне с решение на СНД на средства по Механизма. В тази връзка кандидатът попълва и подава към предложението за изпълнение на инвестиция **Декларация на кандидата (Приложение I към Условиата за кандидатстване)**. В случай че към датата на подписване на договора за финансиране са възникнали промени в декларираните обстоятелства, на етап договаряне кандидатът подава повторно **Декларация на кандидата (Приложение I към Условиата за кандидатстване)**.

Проверка на декларираните от кандидатите обстоятелства, че образователната институция не е получавала финансиране за основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, пристрояване, надстройка с финансиране от общинския/националния бюджет, бюджета на ЕС или друга донорска програма, ще се извършва преди предоставяне с решение на СНД на средства по Механизма по служебен път и при необходимост с проверка на място.

10.2. Недопустими крайни получатели:

В процедура чрез подбор не може да участва и средства от Механизма не се предоставят на краен получател, за който са налице обстоятелства за отстраняване по чл.6 от ПМС № 114 от 8 юни 2022г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост, в т.ч.:

а) има задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към държавата или към общината по седалището на СНД и на кандидата, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган. Настоящото изискване не се прилага, когато размерът на неплатените дължими данъци или социалноосигурителни вноски е до 1 на сто от сумата на годишния общ оборот от икономическата им дейност за последната приключена финансова година, но не повече от 50 000 лв.;

б) е установено, че:

- е представил документ с невярно съдържание, с който се доказва декларираната липса на основания за отстраняване или декларираното изпълнение на критериите за подбор;

- не е предоставил изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;

в) е установено с влязло в сила наказателно постановление, или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301-305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност;

г) лице, представляващо кандидата е осъдено с влязла в сила присъда за:

- престъпление по чл. 108а, чл. 159а-159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194-217, чл. 219-252, чл. 253-260, чл. 301-307, чл. 321, 321а и чл. 352-353е от Наказателния кодекс;

- престъпление, аналогично на посочените по-горе, в друга държава членка или трета страна;

д) лице, представляващо кандидата се е опитало да:

- повлияе на вземането на решение от структурата за наблюдение и докладване, свързано с отстраняването, подбора или сключването на договор, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация, или;

- получи информация, която може да му даде неоснователно предимство в процедурата;

е) по отношение на лице, представляващо кандидата е налице конфликт на интереси по смисъла на § 2, т. 21 от допълнителните разпоредби на ЗОП или по смисъла на член 61 от Регламент (ЕС, Евратом) № 1046/2018 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 966/2012 на Съвета, който не може да бъде отстранен;

ж) при който член на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващ такава длъжност е свързано лице по смисъла на § 1, т. 15 от допълнителната разпоредба на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество с ръководителя на СНД или овластено от него лице да изпълнява тези функции по отношение на настоящата процедура за предоставяне на средства;

з) който не е изпълнил решение на Европейската комисия по смисъла на чл. 44 от Закона за държавните помощи;

Всички лица, които са овластени да представляват кандидата, при кандидатстване са длъжни да декларират, че по отношение на кандидата, респективно спрямо тях, не е налице някое от обстоятелствата, посочени в точки от (а) до (з), като попълнят и подпишат **Декларация на кандидата (Приложение I към Условиата за кандидатстване)**, а при сключване на договора за финансиране обстоятелствата се доказват:

а) с официални документи, издадени от съответните компетентни органи – за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, доколкото в специален закон не се изисква копията да бъдат нотариално заверени като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

б) с декларации – за всички останали обстоятелства, извън буква „а“, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

11. Дейности, допустими за финансиране:

КОМПОНЕНТ 1 И КОМПОНЕНТ 2 – ИНТЕРВЕНЦИИ ВЪРХУ СЪЩЕСТВУВАЩИ УЧИЛИЩНИ СГРАДИ

Дейност 1: Основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, пристрояване, надстрояване на училищна образователна среда за придобиване на цялостен обновен облик на образователната институция

Дейност 1 е задължителна.

Допустимо е извършване на основен ремонт, реконструкция на цялата сграда, конструктивно укрепване, мерки за енергийна ефективност на учебните сгради, ремонт на покриви, подмяна на дограма, изграждане/подмяна на ВиК инсталации, инсталации за енергия, отопление, вентилация, охлаждане, ремонт на санитарни възли, изграждане/подмяна на инсталации за използване на алтернативни източници на енергия и други строително-монтажни работи за осигуряване на цялостен обновен облик на образователната институция както отвън, така и отвътре и за спестяване на енергийни, водни и други ресурси, включително прилежащото дворно място.

Интервенции в сградата, обект на интервенция, могат да бъдат осъществени само ако Обследването за енергийна ефективност на сградата е доказало, че избраният пакет енергоспестяващи мерки ще доведе до достигане поне на нормативно определения минимален клас на енергопотребление за съответния тип сграда – училище съгласно § 5, ал. 1 и 2 от Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, и информацията е посочена в Сертификата за енергийни характеристики на сградата.

Задължително е изпълнението на всички енергоспестяващи мерки съгласно избрания пакет в Сертификата за енергийни характеристики на сградата, изготвен по реда на чл. 48 от ЗЕЕ.

Задължително е **подобряване на достъпа на лицата с увреждания до и вътре в съответната сграда** съгласно Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията (издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството), **като част от останалите строително-монтажни работи.**

Пристрояване и надстрояване на съществуващи сгради за училищно образование е допустимо само ако е необходимо за преминаване на едносменен режим на обучение и задължително е в комбинация с основен ремонт и/или реконструкция на цялата сграда.

Като част от дейностите е допустимо и оптимизиране и естетизиране на вътрешното пространство в образователните институции, включително в контекста на COVID-19 и бъдещи пандемични/извънредни ситуации за намаляване на струпването на учащи, преминаване към едносменен режим на обучение и осигуряване на безопасен достъп до образование.

Дейност 1 трябва да съответства на изискванията на Закона за устройството на територията и всички подзаконовни актове към него, Закона за предучилищното и училищното образование и всички подзаконовни актове към него, вкл. Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование (издадена от министъра на образованието и науката), Наредба № РД-02-20-3 от 21.12.2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата (издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството), Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование (издадена от министъра на образованието и науката), Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията (издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството), на Насоките за модернизация на физическата среда в училищата, посочени в Приложение № 1 към чл. 9 от Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие (Наредба № 24/2020 г.), издадена от министъра на образованието и науката и министъра на здравеопазването, при спазване на законната и подзаконовата нормативна уредба в областта на изискванията към физическата среда в училищното образование.

ВАЖНО!! В рамките на Дейност 1 по компонент 1 и компонент 2 на настоящата процедура са допустими СМР дейности за изграждане/надграждане на STEM среда. С цел избягване на повторни инвестиции за СМР на STEM среда в училища, които получават финансиране по настоящата процедура, се очаква да бъде създадена необходимата инфраструктура за STEM среда като част от цялостната модернизация на сградата. Училищата, финансирани по настоящата процедура, ще имат възможност за подкрепа за оборудване в рамките на предстоящата процедура „Училищна STEM среда“, но не и за СМР дейности.

Училищната STEM среда⁹ представлява съвкупност от учебни пространства с подходящо разпределение, съвременно осветление и озвучаване, работни станции, обзавеждане и оборудване, свързани с учебните STEM дейности за практическо и приложно обучение по точните, инженерните науки, информационни технологии, и свързаните с това дейности за творчество, предприемачество и иновативност. *(Детайлно описание на архитектурната среда, отговаряща на съвременните тенденции в STEM преподаването, можете да видите в Насоките за архитектурна среда по Националната програма за училищна STEM среда на*

⁹ Училищната STEM среда обединява цялостни решения за физическата и цифровата среда на учене, техническото оборудване на STEM пространството, прилаганите методи на преподаване и на учене, иновативна и гъвкава организация на учебния процес, адаптиране на нови форми на управление, лидерство и взаимодействие на училищния екип, целенасочена квалификация и подкрепа за училищните колективи, споделяне на учебното пространство и взаимодействие с представители на местната и училищна общност.

<https://stem.mon.bg>, в секция *Насоки за кандидатстване*). В рамките на училищната STEM среда могат да бъдат изградени следните видове STEM центрове:

- Кътове тип работилници/Мейкърспейс;
- Изследователски лаборатории;
- Класна стая за креативни дигитални създатели;
- Център за млади изследователи;
- Център за технологии в креативните индустрии;
- Център за дигитални създатели;
- Център по природни науки, изследвания и иновации;
- Високотехнологични оборудвани и свързани класни стаи (ВОСКС).

Дейност 2: Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за сградите/помещенията (без STEM среда) на училището.

Дейност 2 не е задължителна.

Доставките на ново оборудване и обзавеждане следва да са част от цялостната модернизация на съответната институция и да съответстват на изискванията на Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие.

Оборудване на STEM среда (вкл. ВОСКС) е недопустимо по настоящата процедура и ще бъде финансирано в рамките на отделна процедура за реализиране на Инвестиционен проект 1: STEM центрове и иновации в образованието по ПВУ.

КОМПОНЕНТ 3 И КОМПОНЕНТ 4 – ИНТЕРВЕНЦИИ ВЪРХУ СЪЩЕСТВУВАЩИ СГРАДИ НА ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Дейност 1: Основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, пристрояване, надстрояване на предучилищна образователна среда за придобиване на цялостен обновен облик на образователната институция

Дейност 1 е задължителна.

Допустимо е извършване на основен ремонт, реконструкция на цялата сграда, конструктивно укрепване, мерки за енергийна ефективност на сгради на детски градини, ремонт на покриви, подмяна на дограма, изграждане/подмяна на ВиК инсталации, инсталации за енергия, отопление, вентилация, охлаждане, ремонт на санитарни възли, изграждане/подмяна на инсталации за използване на алтернативни източници на енергия и други строително-монтажни работи за осигуряване на цялостен обновен облик на сградата както отвън, така и отвътре и за спестяване на енергийни, водни и други ресурси, включително прилежащото дворно място.

Интервенции в съществуваща сграда могат да бъдат осъществени само ако Обследването за енергийна ефективност на сградата е доказало, че избраният пакет енергоспестяващи мерки ще доведе до достигане поне на нормативно определения минимален клас на енергопотребление за съответния тип сграда – детска градина съгласно § 5, ал. 1 и 2 от Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. за техническите изисквания към енергийните

характеристики на сгради, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, и информацията е посочена в Сертификата за енергийни характеристики на сградата.

Задължително е изпълнението на всички енергоспестяващи мерки съгласно избрания пакет в Сертификата за енергийни характеристики на сградата, изготвен по реда на чл.48 от ЗЕЕ.

Задължително е **подобряване на достъпа на лицата с увреждания** съгласно Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията, като част от останалите строително-монтажни работи.

Пристрояване и надстрояване на съществуващи сгради на детски градини е допустимо само при недостиг на места в детските градини и задължително е в комбинация с основен ремонт и/или реконструкция на цялата сграда.

Дейност 1 трябва да съответства на изискванията към физическата среда в предучилищното образование, посочени в Раздел II на Наредба № 24/2020 г.

Дейност 2: Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане на сградите/помещенията на детската градина

Дейност 2 не е задължителна.

Доставките на ново оборудване и обзавеждане следва да са част от цялостната модернизация на съответната институция и да съответстват на изискванията на Приложения № 6 и № 7 от Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центрoвете за подкрепа за личностно развитие.

ВАЖНО ЗА КОМПОНЕНТ 1, КОМПОНЕНТ 2, КОМПОНЕНТ 3 И КОМПОНЕНТ 4 !!!

1. На етапа на кандидатстване кандидатът следва да представи следната техническа документация:

- **Обследване за енергийна ефективност**, придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ;
- **Обследване по реда на чл. 176в от ЗУТ за установяване на техническите характеристики**, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл. 169, ал. 1, т. 1-5 от ЗУТ и **Технически паспорт** в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството;

За предложения в пълна степен на проектна готовност (с разрешение за строеж) кандидатът следва да представи също и:

- **Работен/технически проект** за сградата на образователната институция, обект на интервенция, придружен от **подробни количествени сметки по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка (КСС)**, одобрен по реда на ЗУТ;
- **Влязло в сила разрешение за строеж**, издадено по реда на чл. 148-156а от ЗУТ;

Работният/техническият проект следва да бъде изготвен в пълно съответствие със ЗУТ и Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, Закона за предучилищното и училищното образование и всички подзаконови актове към него, вкл. Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование (издадена от министъра на образованието и науката), Наредба № РД-02-20-3 от 21.12.2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата (издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството), Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование (издадена от министъра на образованието и науката), Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията (издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството), на Насоките за модернизация на физическата среда в училищата, посочени в Приложение № 1 към чл. 9 от Наредба № 24/2020.

Работният/техническият проект за сградата на образователната институция, обект на интервенция, следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи съгласно действащата нормативна уредба и одобрен от главния архитект на Общината, съгласно чл. 142 от ЗУТ.

Работният/техническият проект, количествените сметки на проектантите и съответно подробната Количествено-стойностна сметка (КСС) следва да включват и **самостоятелна част Енергийна ефективност**. Подробната КСС следва да бъде представена във формат Excel и следва да е в пълно съответствие с количествените сметки на проектантите по отделните части на работния/техническия проект. Кандидатът декларира това съответствие в **Декларация за съответствие на количествено-стойностна сметка с количествените сметки на проектантите по отделните части на работния/техническия проект = (Приложение IVa към Условиата за кандидатстване)**.

Важно!

В случай че в предложението за изпълнение на инвестиция са включени повече от 1 самостоятелни сгради на допустима образователна институция, за всяка самостоятелна сграда следва да бъде представен работен/технически проект с влязло в сила разрешение за строеж и КС на проектантите и подробна КСС, одобрен по реда на ЗУТ.

За предложения, за които на етапа на кандидатстване няма разработен работен/технически проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), кандидатът следва да представи също и:

- **Виза за проектиране** съгласно чл. 140/140а от ЗУТ;

В случаите на сгради недвижими културни ценности на етап кандидатстване е необходимо визата за проектиране да е съгласувана от съответния компетентен орган по реда и при условията на Закона за културното наследство.

- **Задание за проектиране**, одобрено от Възложителя;

За целите на процедурата е приложено примерно задание за проектиране (*Приложение VIIa към Условиата за кандидатстване*).

Заданието за проектиране следва да предвижда изготвянето на инвестиционен проект (работен/технически проект) в съответствие със ЗУТ, Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на

достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството и действащата нормативна уредба.

В Заданието за проектиране следва ясно да е посочено изискване за съответствие на работния/техническият проект с Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие и Наредба № РД-02-20-3/2015 г за проектиране, изпълнение и поддържане на сграда за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата.

В заданието за проектиране следва ясно да е посочено изискване, че след изпълнението на инвестиционния проект сградата трябва да достигне клас енергопотребление „.....“ (поне с нормативно определения минимален клас на енергопотребление за сгради, заети от публични органи) съгласно Наредбата по чл. 48 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) за съответния тип сграда.

- **КСС по окрупнени показатели по отделните части на инвестиционния проект, като включва и самостоятелна част Енергийна ефективност.** В случай че в предложението за изпълнение на инвестиция са включени повече от 1 самостоятелни сгради на образователната институция, обект на интервенция, КСС следва да е разделена по съответните подобекти;

При предвидена доставка на оборудване/обзавеждане на етапа на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция кандидатът следва да представи:

- **Остойностен списък с оборудване/обзавеждане** - Приложение IVб към Условието за кандидатстване (в случай на включена дейност 2 по Компонент 1 и Компонент 2 и дейност 2 по Компонент 3 и Компонент 4). Планираното оборудване/обзавеждане следва да съответства на минималните изисквания за обзавеждане и оборудване на класните стаи, кабинетите, специализираните кабинети и езиковите лаборатории, посочени в приложения № 2 – № 4 и приложения № 9 – № 21 от Наредба № 24/2020 г. (за компонент 1 и компонент 2) и на приложения № 6 и № 7 от Наредба № 24/2020 г (за компонент 3 и компонент 4);

2. Към предложението за изпълнение на инвестиция следва да бъде представен **Документ за собственост и актуална скица на недвижимия имот**, обект на интервенция по проекта, от които да е видно, че недвижимият имот се ползва от образователната институция по предложението за инвестиция и е собственост на кандидата (за кандидати общини) или е предоставен за управление на кандидата (за кандидати държавни училища).

3. Предложенията за интервенции в съществуваща сграда на училище/детска градина следва да включват основен ремонт и/или реконструкция на цялата сграда. **Не са допустими дейности, които целят частични интервенции и/или самостоятелно внедряване на мерки за енергийна ефективност.** В случай на интервенции върху собственост, различна от тази на кандидата (за кандидати общини) или предоставена за управление на лице, различно от кандидата (за кандидати държавни училища), вкл. която не се ползва за целите на образователната институция по проекта (*освен в случаите, когато недвижимият имот се ползва едновременно от образователната институция по предложението и от друга образователна институция*), кандидатът следва да поеме ангажимент за реконструкцията/ремонта на цялата сграда, като частта от сградата, която не е собственост на кандидата (за кандидати общини)/ не е предоставена за управление на кандидата (за кандидати държавни училища), вкл. която не се ползва за целите на образователната институция от предложението за инвестиция, следва да се финансира със средства извън

средствата от Механизма за възстановяване и устойчивост. За целта кандидатът следва да представи **Декларация за поемане на ангажимент за обекта на интервенция (Приложение IV към Условиата за кандидатстване)**, както и **Решение на общинския съвет/Декларация на министъра на образованието и науката** за осигуряване на необходимите средства.

4. За предложения, за които на етапа на кандидатстване няма разработен работен/технически проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), Дейност 1 и по четирите компонента следва да се изпълнява единствено чрез инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор), като проектирането се извършва във фаза работен/технически проект.

5. Интервенции в сградата, обект на интервенция, ще бъдат осъществени, ако Обследването за енергийна ефективност на сградата е доказало, че избраният пакет енергоспестяващи мерки ще доведе до достигане поне на нормативно определения минимален клас на енергопотребление за съответния тип сграда – училище/детска градина съгласно § 5, ал. 1 и 2 от Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, и информацията е посочена в Сертификата за енергийни характеристики на сградата.

За предложения за изпълнение на инвестиции, за които се прилага Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради съгласно § 5, ал. 1 и 2 от Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради, нормативно определеният минимален клас на енергопотребление за съответния тип сграда – училище/детска градина е клас на енергопотребление „С“.

За предложения за изпълнение на инвестиции, за които се прилага Наредба № РД-02-20-3 от 9 ноември 2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради съгласно § 5, ал. 1 и 2 от същата наредба, нормативно определеният минимален клас на енергопотребление за съответния тип сграда – училище/детска градина е клас на енергопотребление „В“.

6. Работният/техническият проект, съответно Заданието за проектиране следва да **включва избрания пакет енергоспестяващи мерки, предписани в Обследването за енергийна ефективност**, които водят до достигане поне на нормативно определения минимален клас на енергопотребление за сгради, заети от публични органи (**респективно избрания пакет енергоспестяващи мерки, посочен в Сертификата за енергийна ефективност**), както и всички задължителни мерки, **предписани в Техническото обследване и техническия паспорт**. Предвидените мерки за енергийна ефективност следва да бъдат обособени в самостоятелна част „Енергийна ефективност“ на инвестиционния проект.

В случай на инженеринг, съответствието на работния/техническият проект с избрания пакет енергоспестяващи мерки, посочен в Сертификата за енергийна ефективност следва да се декларира от кандидата в **Декларация за енергийна ефективност (Приложение Ia към Условиата за кандидатстване)**.

7. Всички проекти, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ, следва да са с доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност в Обследването за енергийна ефективност и трябва да отговарят на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане.

8. Работният/техническият проект, съответно дейностите за основен ремонт/ реконструкция/ основно обновяване/ пристрояване/ надстрояване на обектите следва да **осигуряват достъпна архитектурна среда** и да съответстват на изискванията на Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията и да отговарят на изискванията на Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.
9. В работния/техническият проект, съответно в заданието за проектиране следва ясно да са обособени мерките за изграждане на архитектурната училищна STEM среда, в случай че такива са предвидени (*приложимо само за компонент 1 и компонент 2*).
10. В случаите на сгради недвижими културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство, проектната документация за посочените сгради се съгласува по реда на Закона за културното наследство, което се удостоверява със становище от компетентен орган.
11. В случай че разходите за СМР са разделени между средствата, предоставени по настоящата процедура (от МВУ) и собствен принос по проекта, разходите, финансирани от средствата от МВУ и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат ясно обособени в отделни колони в КСС по окрупнени показатели, съответно в подробната КСС (на етапа на кандидатстване).
12. При инженеринг, след етапа на проектиране Крайният получател има задължение да обособи възникналите при проектирането разходи, които не се финансират по процедурата в отделна КСС и да я представи, заедно с основната КСС на Структурата за наблюдение и докладване (СНД) във формат Excel. Аналогично, в случай че разходите за СМР са разделени между средствата от МВУ и собствен принос по проекта, разходите, финансирани от средствата от МВУ и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС. **При възлагане чрез процедура на инженеринг по процедурата не се финансират непредвидени разходи за СМР.**
13. Оригиналните документи на работния/техническият проект в целия му наличен обем (чертежи, количествени сметки и др.) и свързаната с него налична документация (съгласувания, одобрения и разрешения, подробна КСС и др.) за всеки обект на интервенция се съхраняват от Крайния получател. СНД проверява осигурените от крайния получател законосъобразни разходооправдателни документи в искането за плащане за МВУ преди изготвянето на всеки платежен документ.
14. Крайният получател трябва да предвиди строителен надзор по чл. 168 от ЗУТ от лицензирана фирма-консултант съгласно чл. 166 от ЗУТ за интервенции върху строежи от първа до четвърта категория.
15. Завършването на строително-монтажните работи и въвеждането на обекта в експлоатация се извършва по реда на ЗУТ съгласно условията на договора за инженеринг / изпълнение и в рамките на срока на договора за финансиране.
16. Всички предложения за изпълнение на инвестиция, в които обектът на интервенция е общинска образователна институция, следва да бъдат придружени от **декларация от представляващата съответната образователна институция, обект на интервенция**, че е съгласен с предложението за изпълнение на инвестиция, вкл. с техническия/работен проект или с конкретното задание за проектиране и списъка с предвиденото оборудване/обзавеждане, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие

със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта (**Приложение III към Условиата за кандидатстване**).

17. Всички предложения за изпълнение на инвестиция следва да бъдат придружени от **Решение на Общинския съвет/Декларация на министъра на образованието и науката**, с което се гарантира, че за предложения проект е осигурена неговата устойчивост, и че съответната образователна институция/филиал ще продължи да функционира като такава, както и че няма да бъде закриван/а за период, не по-малък от 5 години след крайното плащане към Крайния получател.

18. За предложения, за които на етапа на кандидатстване няма разработен работен/технически проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), **Крайният получател носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработения инвестиционен проект** в съответствие с действащата нормативна и подзаконова уредба в страната, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването на инвестиционния проект в качеството му на Възложител по ЗУТ на проекта.

ВАЖНО!!!

В съответствие с етапи, заложи в Приложението към Решението за изпълнение на Съвета за одобряване на оценка на плана за възстановяване и устойчивост на България, **се определя следният етап за крайните получатели по всяко предложение за изпълнение на инвестиция:**

- **до края на третото тримесечие на 2023 г.** крайният получател следва да е сключил договора с изпълнител по обществената поръчка за инженеринг на сградите, обект на интервенция (за предложения, за които на етапа на кандидатстване няма разработен работен/технически проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж)

или

- да е сключил договор за строителство (за предложения, за които на етапа на кандидатстване са доказали пълна степен на проектна готовност (с разрешение за строеж).

Договорът за финансиране с краен получател, който не е постигнал горния етап към датата на изтичане на третото тримесечие на 2023 г. може да бъде прекратен едностранно от Ръководителя на СНД.

В този случай СНД може да покани кандидатите от списъка по чл.18, ал.1, т.3 от ПМС № 114/2022 г., по реда на тяхното класиране да представят доказателства, че са постигнали етапа за изпълнение към дадения момент и отговарят на изискванията за краен получател на средства от Механизма.

Поканените кандидати представят в 14-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за краен получател на средства от Механизма, включително на изискванията по чл. 6 от ПМС № 114/2022 г., посочени в настоящите условия за кандидатстване, ако същите не са приложени към формуляра за кандидатстване, както и документ, удостоверяващ постигането на етапа за изпълнение.

При установена обективна необходимост от предоставяне на разяснения и/или допълнителни документи на кандидатите може да се предостави еднократно допълнителен срок, но не по-дълъг от 14 дни.

Ръководителят на СНД издава решение за предоставяне на средства от Механизма на предложение, включено в списъка по чл. 18, ал. 1, т. 3. от ПМС № 114/2022 г., в 7-дневен срок от представянето на доказателствата, удостоверяващи, че кандидатът отговаря на изискванията за краен получател на средства от Механизма, включително на изискванията по чл. 6 от ПМС № 114/2022 г., посочени в настоящите условия за кандидатстване, както и че е постигнал етапа за изпълнение. По отношение на поканени предложения от списъка по чл. 18, ал. 1, т. 3. от ПМС № 114/2022 г., които не удостоверят съответствие с посочените изисквания в настоящите Условия за кандидатстване, ръководителят на СНД издава решение, с което мотивирано отказва предоставяне на средства от Механизма.

ВАЖНО!!!

Дейностите в предложенията за изпълнение на инвестиция следва да се изпълняват в съответствие с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост, които са налични на следния интернет адрес: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/c_2021_1054_bg_0.pdf.

Предложенията за изпълнение на инвестиция следва да се реализират **при спазване на следното:**

- Икономическите оператори, извършващи обновяване на сградата, да гарантират, че поне 70% (тегловни) от неопасните строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване (с изключение на естествено срещащи се материали, посочени в категория 17 05 04 в Европейския списък на отпадъците, установен с Решение 2000/532 / ЕО), Стр. 14 изгарянето или изхвърляне на отпадъци, с изключение на изгарянето на неретикулиран опасен отпадъци; или (iii) причиняват значителни и дългосрочни вреди за околната среда във връзка с кръговата икономика генерирани на строителната площадка, ще бъдат подготвени за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на други материали, включително операции по засипване, използващи отпадъци за заместване на други материали, в съответствие с йерархията на отпадъците и отпадъците от строителството и разрушаването на ЕС Протокол за управление.

- „План за управление на строителните отпадъци“ ще бъде неразделна част от всеки инвестиционен проект, с обхват и съдържание, съгласно чл. 4 и 5 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за използването на рециклирани строителни материали, приета с Постановление на Министерски съвет № 277 от 2012 г. Опазването на околната среда ще бъде приоритет при изпълнението на обществените поръчки. Всички строително-монтажни дейности ще се извършват при стриктно спазване на приложимите изисквания на нормативните документи, инструкциите на възложителя и други компетентни органи в областта на опазването на околната среда и в съответствие с изискванията на международния стандарт EN ISO 14001: 2015.

- Операторите, извършващи обновяването, са длъжни да гарантират, че строителните компоненти и материалите, използвани при обновяването на сградата, не съдържат азбест, нито вещества, които предизвикват много голямо безпокойство, както е определено въз основа на списъка на веществата, подлежащи на разрешение, посочен в приложение XIV Регламент (ЕО) № 1907/2006.

- По време на ремонтните дейности ще бъдат взети мерки за намаляване на емисиите на шум, прах и замърсители.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, предложението за изпълнение на инвестиция задължително трябва да включва и непреки дейности:

- Дейности за организация и управление;

и

- Дейности за информация, комуникация и публичност.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности в секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“. Те трябва да се опишат в секция 9. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“.**

ВАЖНО!!

Съгласно чл. 34, ал. 2 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/241 за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, получателите на финансиране от Съюза следва да посочват неговия произход и **осигуряват видимост на финансирането от Съюза**. В тази връзка те имат следните задължения:

1. При всички мерки за информация, комуникация и публичност, предприети от крайния получател, изрично се указва произходът на финансиране чрез поставяне на:

Емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики с упоменаването „финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU“.

Логата са налични тук:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/.

Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

2. По време на изпълнението на проекта крайният получател информира обществеността за получената подкрепа, като:

- Включва на своя уебсайт, когато такъв съществува – кратко описание на проекта, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от ЕС;
- Във всеки документ, свързан с изпълнението на проекта, се посочва финансовата подкрепа от ЕС.
- По време на изпълнението на инфраструктурен проект или строителни дейности на видимо място се поставя временен билборд с големи размери за дейности, които отговарят едновременно да следните условия: (1) общата финансова подкрепа надхвърля 500 000 евро и (2) се състоят в закупуване на физически обект, изграждане на инфраструктура или строителни дейности. Допустимо е на билборда да бъде визуализирано логото/емблемата/гербът на Крайния получател (КП) на средства от МВУ, както и стойността на съфинансирането, в случай че има такава. Постоянна обяснителна табела (плака) се поставя до една седмица след отстраняване на билборда. Табелата съдържа същите основни елементи като билборда. Произходът на финансиране от НПВУ чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с техническите характеристики с упоменаването „Финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU“ може да се визуализира в информационната табела по чл. 157, ал. 7 от Закона за устройството на територията и Наредба №2 от 22 март 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи.

- Организира минимум две публични събития в процеса на изпълнение на проекта.

12. Категории разходи:

Бюджетът (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на разходите за изпълнение на инвестицията.

По време на оценката на предложението за изпълнение на инвестиция е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложили разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия до кандидата, както и корекции в бюджета на предложението за изпълнение на инвестиция. Освен тях, корекции в бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, които не се финансират по процедурата. Корекциите в бюджета не могат да водят до увеличаване на размера на исканата безвъзмездна подкрепа по настоящата процедура или до подобряване на качеството на предложението за изпълнение на инвестиция, до невъзможност за изпълнение на целите на инвестицията или на дейностите по изпълнението ѝ, както и до нарушаване на принципите на свободна и лоялна конкуренция, равно третиране, публичност и прозрачност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

За да бъдат **финансирани**, разходите по настоящата процедура трябва да допринасят за постигане на резултата – модернизирана образователна среда, както следва:

Преки разходи:

I. Разходи за СМР

1. Разходи за СМР на образователната институция,

1.1. Разходи за СМР

В бюджетен ред 1.1 кандидатът посочва **общата стойност** на разходите за:

- изготвяне на работен/технически проект и авторски надзор **или** инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство);

!!! При възлагане на инженеринг непредвидени разходи за СМР не се финансират по настоящата процедура.

- строително-монтажни работи, в т.ч. и за оформяне на прилежащото дворно място;

- набавянето на необходими съгласувателни и разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;

- извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация и разходи за обследване и установяване на техническите характеристики на сгради и изготвяне на технически паспорти;

- въвеждане на обекта в експлоатация;

- строителен надзор съгласно чл. 168, ал. 2 от ЗУТ;

- оценка на съответствието на проектите, съгласно чл. 142, ал. 4 и чл. 169 от ЗУТ;

- услуги, които са пряко свързани с проекта, финансиран по настоящата процедура и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като инженерни и технически изследвания, геоложки/геодезически проучвания, и др.

По процедурата се допуска финансиране на разходи, които са извършени от кандидата след 1 февруари 2020 г., като разходи за проектиране, за набавянето на необходимите съгласувателни и разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи, геоложки/геодезически проучвания и др., необходими за подготовката и изпълнението на проекта, в случай че строителните дейности не са стартирали преди подписване на договора за финансиране по настоящата процедура.

II. Разходи за дълготрайни активи

2. Разходи за оборудване/обзавеждане

2.1. Доставка и монтаж на оборудване/обзавеждане;

В бюджетен ред 2.1 кандидатът посочва **общата стойност** на разходите за оборудване и обзавеждане, необходими за цялостната модернизация на образователната институция.

III. Непреки разходи

3. Непреки разходи по проекта

3.1. Разходи за организация и управление (вкл. за информация, комуникация и публичност) - в размер на **1% от преките разходи без ДДС** по проекта.

ВАЖНО!!!

Разходите за **невъзстановим ДДС** за преките разходи за СМР и за оборудване/обзавеждане се финансират по настоящата процедура и представляват национално съфинансиране. Тези разходи се включват в секция б „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване, в колона БФП на съответния бюджетен ред като част от общата стойност на разхода за СМР, съответно разхода за оборудване/обзавеждане, и се възстановяват на крайните получатели със средства от държавния бюджет.

Разходите за **възстановим ДДС** не се включват в предложението за изпълнение на инвестицията.

ДДС, начислен върху изброените преки разходи, може да бъде финансиран по настоящата процедура, в случай че е невъзстановим съгласно националното законодателство и КП няма основание да упражни право на данъчен кредит по реда на ЗДДС. КП следва да посочи основанието от ЗДДС, на което определя ДДС за невъзстановим и да декларира всяко изменение на свързано с това обстоятелство.

Не се финансират по настоящата процедура следните видове разходи:

- разходи за ДДС, за които КП може да упражни правото на данъчен кредит по реда на ЗДДС;
- разходи за ДДС за непреките разходи;
- разходи за закупуване на оборудване/обзавеждане – втора употреба;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима. СНД може да нанесе корекции както във Формуляра за кандидатстване,

така и в бюджета на проекта (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности за финансиране по процедурата.

13. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо):

По процедурата се предвижда финансиране за осъществяване единствено на дейности с нестопански характер – инвестиции в общински или държавни училища, и в общински детски градини, които представляват публична инфраструктура и в тях не се извършва икономическа дейност.

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена процедура като „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между държавите членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/заплашва конкуренцията.

Общините и училищата съгласно Закона за предучилищно и училищно образование в качеството им на кандидати изпълняват държавната политика в сферата на образованието и не се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Съгласно чл. 25 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) училищата са институции в системата на образованието, в които се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование. Училищата издават документите за етап/степен на завършено образование по реда на ЗПУО.

Съгласно чл. 24, ал. 1 от ЗПУО детската градина е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се отглеждат, възпитават, социализират и обучават деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование.

Съгласно т. 17-18 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01), чл. 107, параграф 1 от ДФЕС не се прилага, когато публично правни субекти действат „в качеството си на публични органи“, каквито са държавните и общински училища, и общинските детски градини. Дейностите на училищата и детските градини, съгласно ЗПУО и подзаконовата нормативна уредба в сферата на образованието, могат да се считат за нестопански, когато за изпълнението им в нормативен акт същите са посочени като такива, които следва да бъдат изпълнявани от структури на Министерството на образованието и науката, тъй като са „дейности, които са обект на държавна политика“ съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО и в съответствие с т. 28-30 от Известието. Съгласно съдебната практика на Европейския съд, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, финансирано и контролирано от държавата, може да се счита за неикономическа дейност. Неикономическото естество на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Тези финансови вноски често обхващат само малка част от реалните разходи за услугата и затова не могат да бъдат смятани за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно те не променят неикономическия характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства.

При спазване на посочените по-горе условия се приема, че предоставянето на безвъзмездна финансова подкрепа за дейностите по процедурата няма реално или потенциално скрито

въздействие върху конкуренцията в рамките на общия пазар и търговията между страните членки.

При избора на външни изпълнители ще бъдат прилагани процедури по реда на действащото законодателство в областта на обществените поръчки въз основа на открити, прозрачни и недискриминационни процедури.

Предвид гореизложеното, настоящата процедура не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи и процедурата се реализира в режим „не помощ“, като избраният режим съответства на целите на политиката в сектор образование.

14. Минимален и максимален срок за изпълнение на инвестицията (ако е приложимо):

Максималната продължителност на изпълнението на инвестицията е **35 месеца, но не по-късно от 31.05.2026 г.**

15. Ред за оценяване на предложението за изпълнение на инвестиция:

Предложението за изпълнение на инвестиция се оценява в съответствие с разпоредбите на ПМС № 114 от 08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.

Оценката по настоящата процедура се извършва от комисия за оценка на предложения за изпълнение на инвестиции при процедура чрез подбор, определена със заповед на ръководителя на СНД или овластено от него лице да изпълнява тези функции (издадена в седемдневен срок от изтичане на крайния срок за подаването на предложения). Оценката се документира чрез попълване на оценителни листове в Информационната система за МВУ – ИСУН 2020. За да бъде допуснато до предоставяне на средства по процедурата, предложението за изпълнение на инвестиция трябва да отговаря на всички подраздели от раздел 1. Критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта от **Методика и критерии за оценка на предложения за изпълнение на инвестиция по процедура чрез подбор „Модернизация на образователна среда“ (Приложение X към Условиата за кандидатстване)** и успешно да е преминало техническа и финансова оценка съгласно раздел 2. Критерии за техническа и финансова оценка от горепосочената Методика.

В съответствие с чл. 14 от ПМС № 114 от 08.06.2022 г. оценяването на предложенията за изпълнение на инвестиция се извършва до три месеца от назначаване на оценителната комисия, освен ако по изключение в заповедта за назначаването ѝ не е посочен по-дълъг срок, който не може да бъде по-дълъг от 4 месеца.

Допълнителна пояснителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в Информационната система за МВУ ИСУН 2020. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН 2020, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от оценителната комисия, няма да бъде взета под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция), която не води до подобряване на първоначалното предложение за изпълнение на инвестиция и се предоставя по официален път на СНД.

Оценката на предложенията за изпълнение на инвестиция включва следните етапи:

Етап I: Оценка на административното съответствие и допустимостта – етап от оценяването на предложение за изпълнение на инвестиция, при който се извършва проверка относно формалното съответствие на предложението за изпълнение на инвестиция и допустимостта на кандидата и проектните дейности, съгласно критериите за допустимост, посочени в **Методика и критерии за оценка на предложение за изпълнение на инвестиция по процедура чрез подбор „Модернизация на образователна среда“ (Приложение X към Условиата за кандидатстване)**.

Съгласно чл. 15, ал. 2 от ПМС № 114/2022 г. в случай на установени в процеса на оценка липса на документи и/или друга нередовност оценителната комисия изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от 7 дни. **Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до недопускане на предложението до техническа и финансова оценка и прекратяване на производството по отношение на кандидата.** Отстраняването на нередовностите не може да води до промени по същество.

Въз основа на извършената оценка на административното съответствие и допустимостта се изготвя списък на предложенията за изпълнение на инвестиция, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на СНД и в Информационната система за Механизма ИСУН 2020, а за недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в списъка, съответно по реда на чл. 15, ал. 3 от ПМС № 114/2022 г.

Кандидат, чието предложение е включено в списъка с предложенията за изпълнение на инвестиция, които не се допускат до техническа и финансова оценка, може писмено да възрази пред СНД в едноседмичен срок от съобщаването. С подаване на възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното предложение и/или не са допълнени по реда на чл. 15, ал. 2 от ПМС 114/2022 г.

Ръководителят на структурата за наблюдение и докладване, или овластено от него лице да изпълнява тези функции, определя със заповед лица, които да извършват проверка за основателността на получените възражения, като им се осигурява достъп до цялата документация във връзка с възраженията. Определените лица извършват проверката и изготвят писмено становище за основателността на всяко от възраженията в 7-дневен срок от изтичането на срока за подаване на възражения.

Ръководителят на СНД или овластено от него лице да изпълнява тези функции, се произнася по основателността на възражението в 3-дневен срок от получаването на становището, като:

1. връща предложението за изпълнение на инвестиция за техническа и финансова оценка;
2. прекратява производството по отношение на кандидата.

Ръководителят на СНД или овластено от него лице прекратява производството по отношение на кандидат, чието предложение е включено в списъка на предложенията за изпълнение на инвестиция, които не се допускат до техническа и финансова оценка и не е подал възражение в срока и по реда на чл. 15, ал. 4 от ПМС № 114/2022 г.

Етап II: Техническа и финансова оценка – по съответния компонент се извършва в съответствие с критериите за техническа и финансова оценка на предложения за изпълнение на инвестиция при процедура чрез подбор „Модернизация на образователна среда“ (Приложение X към Условиата за кандидатстване). Техническата и финансова оценка на предложенията за изпълнение на инвестиция включва и проверка и оценка на всички

предвидени дейности и разходи. В случай че в процеса на техническа и финансова оценка оценителната комисия установи наличието на обстоятелства (напр. включени в предложението за изпълнение на инвестиция недопустими дейности, разходи, които не се финансират по процедурата, дублиране на заложените дейности и/или разходи и др.), това може да доведе до корекции в бюджета на предложението за изпълнение на инвестиция (секция 6 от Формуляра за кандидатстване).

Важно!!

По време на техническата и финансова оценка на предложението за изпълнение на инвестиция, оценителната комисия следва да отстрани заложените от кандидата разходи в случаите, когато те не се финансират по процедурата, са необосновани или не са свързани с изпълнението на целите на процедурата или са свързани с недопустими дейности (с изключение на такива, които ще бъдат покривани от собствен принос). Оценителната комисия следва да извърши корекция на бюджета и размера на финансиране при условията и по реда на чл. 16 от ПМС № 114/2022 г.

Следва да се има предвид, че корекциите в бюджета и размера на финансиране не могат да доведат до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова подкрепа. Поради това, в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

В случай че по време на финансовата оценка се установи надвишаване на максималния размер на помощта или на процентното ограничение на разход съгласно настоящите Условия за кандидатстване, оценителната комисия служебно го намалява до максимално допустимия размер.

16. Критерии и методика за оценка на предложение за изпълнение на инвестиция:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, описани в *Приложение X към Условията за кандидатстване*.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата.

В рамките на настоящата процедура кандидат може да подаде само едно предложение за едно и също училище/детска градина, обект на интервенция. В случай че кандидат е подал повече от едно предложение, за едно и също училище/детска градина, обект на интервенция, то предмет на оценка ще бъде само последното постъпило предложение за изпълнение на инвестиция, което не е оттеглено.

Оценката на административното съответствие и допустимостта на предложенията за изпълнение на инвестиция се извършва по критериите, посочени в раздел 1 „Критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта“ от Критериите и методиката за оценка на предложения за изпълнение на инвестиция по процедурата, които се отбелязват с „ДА“, „НЕ“ или „Н/П“ (не е приложимо). В Раздел 1 са включени, както общи критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта, по които се оценява всяко едно предложение за изпълнение на инвестиция, независимо от това по кой компонент кандидатства за финансиране, така и специфични критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта, които са приложими за оценката на предложенията само по компонента, който е посочен за съответния критерий за оценка.

При извършване на техническата и финансова оценка, оценителите задължително отразяват в Информационната система за Механизма ИСУН 2020 мотивите си за присъдения брой точки по всеки един от критериите за оценка.

Предложенията за изпълнение на инвестиции, получили минимум 18 точки на етап „Техническа и финансова оценка“ се класират в низходящ ред съобразно получената оценка.

В случай че две или повече предложения за изпълнение на инвестиция по съответния компонент имат еднакви общи крайни точки, предложенията ще бъдат подредени в низходящ ред по следните критерии и в указаната последователност:

- По-висока оценка по критерий „Норма на обществена възвръщаемост на инвестицията“;
- По-висока оценка по критерий „Спестена първична енергия от обновяване на сградата по степен на сериозност на санирането“;
- По-висока оценка по критерий „Клас на енергопотребление от обновяване на сградата“.

За финансиране се предлагат всички или част от предложенията за изпълнение на инвестиции по реда на класирането до покриване на размера на бюджета за съответния район на планиране и компонент, определен в т. 7 от Условието за кандидатстване. СНД си запазва правото да извърши преразпределение на финансовия ресурс по процедурата по райони за планиране и между компоненти, в случай че общият размер на помощта на одобрените за финансиране предложения за изпълнение на инвестиции за съответния район е по-малък от посочения по-горе бюджет за този район. В този случай неусвоеният финансов ресурс по процедурата от един район на планиране/компонент може да бъде прехвърлен към друг/и район/и/компонент.

17. Начин на подаване на предложение за изпълнение на инвестиция:

Предложенията за изпълнение на инвестиция се подават единствено по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване. Подаването на Формуляра за кандидатстване и придружителните документи в Информационната система за Механизма (ИСУН 2020) става единствено с използването на валиден Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>. Ако предложение бъде подадено на хартиен носител, то няма да бъде допуснато до оценка.

При подаването на предложението за изпълнение на инвестиция, Формулярът за кандидатстване задължително се подписва с КЕП с отделна сигнатура (detached) от лице с право да представлява кандидата или упълномощено/оправомощено лице.

Съгласно извършена промяна на софтуера за подписване Combo Lite – за потребители на електронен подпис В-Trust е необходимо задължително да се използва посоченият от издателя софтуер Desktop Signer, като се избере тип на подписване PKCS7 и да се проверят в Настройките на софтуера дали формата на типа на електронния подпис е Detached (p7s), нивото да е Baseline_V и Хеш алгоритъм SHA1.

Предложенията за изпълнение на инвестиция се подават от кандидата, от лице с право да представлява кандидата¹⁰ или от упълномощено/оправомощено от него лице¹¹ чрез

¹⁰ За целите на процедурите под „лице с право да представлява кандидата“ следва да се разбира официален представител на кандидата. КЕП с титуляр и автор - физическото лице, което е официален представител на кандидата или КЕП с титуляр юридическото лице-кандидат, като автор на подписа в този случай следва да е официалният представител на кандидата.

¹¹ КЕП с титуляр и автор – упълномощеното/оправомощеното физическо лице или КЕП с титуляр юридическото лице-кандидат, като автор на подписа в този случай следва да е упълномощеното/оправомощеното физическо

попълване на уеб базирания Формуляр за кандидатстване, подписан с валиден Квалифициран електронен подпис (КЕП).

Подготовката и подаването на предложение за изпълнение на инвестиция в Информационната система за Механизма ИСУН 2020 се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в Информационната система за Механизма ИСУН 2020 след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново предложение за изпълнение на инвестиция.

Предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно **Указанията на СНД за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение IX към Условиата за кандидатстване)**.

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 21 от Условиата за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 11 „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра.

Съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 2 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани и/или представени в оригинал (декларации, подписани с КЕП, приложени към Формуляра за кандидатстване, съгласно т. 18. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване). Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН 2020.

Предложението за изпълнение на инвестиция се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция лице. При оправомощаване следва да се приложи документ за оправомощаване към датата на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция, подписан от законния представител и прикачен в Информационната система за Механизма ИСУН 2020. От текста на документа следва да става ясно, че законният представител оправомощава съответното лице да подаде с КЕП предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура.

Предложението за изпълнение на инвестиция се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация със СНД и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на предложението за изпълнение на инвестиция. По време на оценката комуникацията с кандидата и отстраняването на нередовностите по подаденото предложение за изпълнение на инвестиция ще се извършват електронно чрез профила на кандидата в Информационната система за Механизма ИСУН 2020, от който е подаден проектът и промени на посочения профил (вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил) са недопустими.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на

лице или КЕП с титуляр юридическо лице, различно от кандидата, но изрично упоменато в представеното към предложението за изпълнение на инвестиция пълномощно, като автор на подписа в този случай следва да е упълномощеното/оправомощеното физическо лице.

файл в специален формат, който може да се отваря единствено от Информационната система за Механизма ИСУН 2020.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен файл на предложение за изпълнение на инвестиция, който се подава чрез системата, е 2 ГБ. Общият препоръчителен размер на всички прикачени файлове е 10 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето предложение за изпълнение на инвестиция от оценителния процес като изпрати комуникация до СНД чрез Информационната система за Механизма ИСУН 2020. Оценителната комисия не разглежда оттегленото предложение. Оттеглено предложение за изпълнение на инвестиция не подлежи на оценка и класиране.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на предложението за изпълнение на инвестиция.

При оценката на предложенията за изпълнение на инвестиция оценителната комисия може да изиска допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите. Комуникацията с кандидатите се осъществява посредством Информационната система за Механизма ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя.

ВАЖНО: Формулярът за кандидатстване не може да бъде изискван допълнително след подаването му в срок и непредставянето на някое от изискваните приложения може да доведе до отхвърляне на предложението за изпълнение на инвестиция от оценителната комисия.

Информационната система за МВУ се поддържа от дирекция „Централно координационно звено“ и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

18. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатът по настоящата процедура чрез подбор трябва да представи чрез Информационната система за Механизма ИСУН 2020 следните документи по един от следните начини:

- изцяло по електронен път чрез Информационната система за Механизма ИСУН 2020, попълнени в секция 10. Е-Декларации на формуляра за кандидатстване, (в случай че формулярът е подаден с КЕП от представляващия кандидата);

- попълнени и подписани на хартиен носител, сканирани и прикачени в секция 11 от Формуляра за кандидатстване (когато формулярът е подаден с КЕП от оправомощено лице);

- попълнени и подписани електронно с КЕП на представляващия кандидата, и прикачени в секция 11 от Формуляра за кандидатстване (когато формулярът е подаден с КЕП от оправомощено лице):

1. Заповед за оправомощаване за подаване на предложението за изпълнение на инвестицията от лице, различно от законния представител на кандидата (когато е приложимо);

2. Декларация на кандидата, попълнена по образец (**Приложение I** към Условието за кандидатстване).

3. Декларация за енергийна ефективност, попълнена по образец (Приложение Ia към Условието за кандидатстване) (когато е приложимо).
4. Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от СНД и от НСИ, попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване).
5. Декларация от представляващия съответната общинска образователна институция (съгласно регистър Булстат), обект на интервенция, че е съгласен с предложението проект, вкл. и със заданието за проектиране/ работния/технически проект и списъка с оборудване и обзавеждане, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта, попълнена по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване) (когато е приложимо).
6. Декларация за поемане на ангажимент за обекта на интервенция, попълнена по образец (Приложение IV към Условието за кандидатстване) (когато е приложимо).
7. Декларация за съответствие на Количествено-стойностна сметка с количествените сметки на проектантите по отделните части на работния/техническия проект, попълнена по образец (Приложение IVa към Условието за кандидатстване) (когато е приложимо).
7. Обследване за енергийна ефективност и валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ.
8. Обследване по реда на чл. 176в от ЗУТ за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл. 169, ал. 1, т. 1-5 от ЗУТ, и Технически паспорт в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите.
9. Работен/технически проект, придружен от подробни количествени сметки по приложимите части, с влязло в сила разрешение за строеж, издадено по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, съобразено с Наредба №24/2020 г. (в случай на пълна проектна готовност на етапа на кандидатстване).
10. Виза за проектиране съгласно чл. 140/140а от ЗУТ и Задание за проектиране в което е посочено изискване за съответствие на работния/техническия проект с Наредба № 24/2020 г. и Наредба № РД-02-20-3/2015 г за проектиране, изпълнение и поддържане на сграда за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата, одобрено от Възложителя по ЗУТ (кандидата) (само при инженеринг). В случай че сградата, обект на интервенция, е включена в обхвата на Закона за културното наследство, Визата за проектиране следва да е съгласувана с компетентен орган по реда на Закона за културното наследство.
11. Документ за собственост и актуална скица на недвижимия имот, обект на интервенция по проекта, от който е видно, че недвижимия имот се ползва от образователната институция по предложението и: е собственост на кандидата (за кандидати общини) или е предоставен за управление на кандидата (за кандидати държавни училища).
12. Подробна КСС (в случай на пълна проектна готовност на етапа на кандидатстване) или КСС по окрупнени показатели (при инженеринг).
13. Остойностен списък с оборудване/обзавеждане (в случай на включена дейност 2) (Приложение IVб към Условието за кандидатстване);

14. Решение на Общинския съвет/Декларация на министъра на образованието и науката, с което се изразява съгласие за кандидатстване с конкретното предложение за изпълнение на инвестиция и се декларира, че за предложения проект е осигурена неговата устойчивост, и че съответната образователна институция/филиал ще продължи да функционира като такава, както и че няма да бъде закрыта за период, не по-малък от 5 години след крайното плащане към Крайния получател.

15. Решение на общинския съвет/Декларация на министъра на образованието и науката за осигуряване на необходимите средства, в случай на разходи, които не се финансират по процедурата.

16. Заявление за профил за достъп на ръководител на крайния получател до Информационната система за Механизма ИСУН 2020 (Приложение V към Условието за кандидатстване);

17. Заявление за профил за достъп на упълномощени от крайния получател лица до Информационната система за Механизма ИСУН 2020 (Приложение VI към Условието за кандидатстване).

Важно!

Декларация на кандидата (Приложение I), Декларация за енергийна ефективност (приложение Ia), когато е приложимо, Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от СНД и от НСИ (Приложение II) и Декларация за поемане на ангажимент за обекта на интервенция (Приложение IV), когато е приложимо, Декларация за съответствие на Количествено-стойностна сметка с количествените сметки на проектантите по отделните части на работния/техническия проект, когато е приложимо, се попълват и се подписват от лице с право да представлява кандидата. Кандидатът няма право да оправомощава други лица да подписват която и да било от тези три декларации, тъй като се декларират данни, които деклараторът декларира в лично качество или съответно данни за представляването от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

При подаване на предложението за изпълнение на инвестиция всички декларации следва да бъдат с дата след обявяване на процедурата и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция.

При деклариране на неверни данни от страна на кандидата, ще бъдат уведомявани компетентните органи.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди сключване на договора за финансиране се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;
2. с декларации – за обстоятелства, извън т. 1, или когато е настъпила промяна във вече декларираните обстоятелства.

19. Краен срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестиция:

Крайният срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестиция, подписани с КЕП през Информационната система за Механизма ИСУН 2020 е: **не по-късно от 17,30 часа на 20.01.2023 г.**

За час на подаване на предложение за изпълнение на инвестиция се счита времето на приложния сървър на Информационната система за Механизма ИСУН 2020, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на предложение за изпълнение на инвестиция лице.

Съгласно чл. 5, ал. 7 от ПМС № 114/2022 г. кандидат в процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване до 21 дни преди изтичането на съответния краен срок за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез Информационната система за Механизма ИСУН 2020, секция „Разяснения по процедурата“.

Разясненията се утвърждават от ръководителя на СНД или овластено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на предложението и са задължителни за всички кандидати. Въпросите на кандидата и разясненията на СНД се публикуват на интернет страницата на СНД <http://sf.mon.bg/?go=page&pageId=437>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в Информационната система за Механизма: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата) в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от 14 дни преди изтичането на срока за кандидатстване. В разясненията не се посочва лицето, направило запитването.

20. Допълнителна информация:

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа и сключване на договор за финансиране:

В 7-дневен срок от получаването на оценителния доклад с приложените към него документи ръководителят на СНД или овластено от него лице да изпълнява тези функции:

1. одобрява доклада;
2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, в който са допуснати нарушения, когато те са отстраними и определя разумен срок за отстраняването им;
3. не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения, които не могат да бъдат отстранени.

При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка на предложените за финансиране предложения се поканват да представят в 14-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за краен получател на средства от Механизма, включително на изискванията по чл. 6 от ПМС № 114 от 8 юни 2022 г., посочени в т. 10.2 от настоящите Условия за кандидатстване, ако същите не са приложени към формуляра за кандидатстване.

В едноседмичен срок от представянето на гореспоменатите доказателства ръководителят на СНД или овластено от него лице да изпълнява тези функции издава решение за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа по всяко предложение за изпълнение на инвестиция,

включено в списъка на предложените за финансиране предложения, подредени по реда на тяхното класиране. В срок до 15 работни дни от влизането в сила на решението за предоставяне на средства от Плана ръководителят на СНД или овластено от него лице да изпълнява тези функции сключва договор за финансиране с крайния получател.

При остатъчен финансов ресурс средства могат да бъдат предоставени и за предложения от списъка по чл. 18, ал. 1, т. 3 от ПМС № 114 от 8 юни 2022 г. (с резервните предложения, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране) по реда на тяхното класиране.

Уведомяването на кандидата за сключване на договора за финансиране се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на договора за финансиране:

1. Декларация на кандидата - Приложение I, *(в случай че към датата на представяне на документите по чл. 19, ал. 2 от ПМС № 114/2022 г. са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване, включително когато лицето, което представлява кандидата, е различно от представляващия кандидата на етап кандидатстване);*
2. Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от СНД и от НСИ - Приложение II *(в случай че лицето, което представлява кандидата, е различно от представляващия кандидата на етап кандидатстване);*
3. Декларация за нередности – по образец (Приложение XIII);
4. Финансова идентификация а – по образец (Приложение XIV);

Освен посочените по-горе документи, крайният получател следва да представи:

1. Удостоверение от Националната агенция за приходите за липса на задължения на крайния получател, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му;
2. Удостоверение от общината по седалището на крайния получател за липса на задължения на крайния получател, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му – *не се отнася за краен получател, чието седалище е на територията на Столична община (в този случай проверката се прави по служебен път);*
3. Свидетелство за съдимост на лицето, представляващо крайния получател, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му;
4. Нотариално заверено пълномощно/Заповед за оправомощаване, в случаите, когато договорът за финансиране ще бъде подписан от лице, различно от законния представител на крайния получател;
5. Удостоверение от Главна инспекция по труда, че крайния получател няма влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, за нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301-305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган.
6. Документ, издаден от компетентен орган (Главен архитект или оправомощено от него лице, съгласно § 1, ал.4 от ДР на ЗУТ), че за образователната институция, обект на интервенция, не са издавани разрешение за строеж и удостоверение за въвеждане в експлоатация / разрешение за ползване през последните 5 години преди крайния срок за кандидатстване по настоящата процедура, включително и към датата на издаване на документа. В случай че са издавани, следва да се опишат подробно.

7. Документ, удостоверяващ постигане на етапа за изпълнение, посочен в настоящите условия за кандидатстване, приложим към датата на поканата за сключване на договор от СНД към кандидат от списъка с резервни предложения съгласно чл. 18, ал. 1, т. 3 от ПМС № 114 / 2022 г.

За обстоятелствата по документите по т. 1, 3 и 5 СНД извършва служебна проверка при възможност за това. В този случай документите няма да бъдат изисквани от съответния краен получател. СНД си запазва правото да изиска допълнителни документи за удостоверяване на съответните обстоятелства.

Преди издаване на решение за предоставяне на финансиране, СНД ще извърши проверка по служебен път и при необходимост проверка на място по отношение декларирани от кандидатите обстоятелства, че образователната институция не е получавала финансиране за основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, пристрояване, надстрояване с финансиране от общинския/националния бюджет, бюджета на ЕС или друга донорска програма през последните 5 години преди крайния срок за кандидатстване, включително към датата на издаване на документа по т.б.

Правата и задълженията, които възникват за крайния получател, са описани в приложения договор за финансиране по Националния план за възстановяване и устойчивост (*Приложение XI към Условиата за изпълнение*) и Общите условия при предоставяне на средства на крайни получатели по Националния план за възстановяване и устойчивост (*Приложение XII към Условиата за изпълнение*).

21. Приложения към Условиата за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в Информационната система за Механизма ИСУН 2020:

- Образец на декларация на кандидата (Приложение I);
- Образец на декларация за енергийна ефективност (Приложение Ia);
- Образец на декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от СНД и от НСИ (Приложение II);
- Образец на декларация от представляващия съответната общинска образователна институция (съгласно регистър Булстат), обект на интервенция, че е съгласен с предложени проект, вкл. и със заданието за проектиране и списъка с оборудване и обзавеждане, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта (Приложение III);
- Образец на Декларация за поемане на ангажимент за обекта на интервенция (Приложение IV);
- Образец на Декларация за съответствие на КСС с КС (Приложение IVa);
- Образец на остойностен списък с оборудване/обзавеждане във формат Excel (в случай на включена дейност 2) (Приложение IVб);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на крайния получател до Информационната система за Механизма ИСУН 2020 (Приложение V);
- Заявление за профил за достъп на упълномощени от крайния получател лица до Информационната система за Механизма ИСУН 2020 (Приложение VI);

Приложения за информация:

- Списъци с видовете образователни институции, разпределени по райони за планиране за целите на настоящата процедура (Приложение VII);
- Методология за групиране на институциите по видове и по райони на планиране (Приложение VIIa);
- Образец на Формуляр за кандидатстване с предложение (Приложение VIII);
- Примерно задание за проектиране (Приложение VIIa);
- Указания на СНД за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение IX);
- Методика и критерии за оценка на предложение за изпълнение на инвестиция по процедура чрез подбор „Модернизация на образователна среда“ (Приложение X);

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на договор за финансиране по Националния план за възстановяване и устойчивост (Приложение XI);
- Общи условия при предоставяне на средства от Националния план за възстановяване и устойчивост (Приложение XII);
- Образец на декларация за нередности (Приложение XIII);
- Образец на Финансова идентификация (Приложение XIV);
- Образец на таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XV).